

**Uchwała Nr ZO/012/23u
z dnia 22 lutego 2023 roku
Zespołu Orzekającego
w sprawie o sygn.:
KER/113/22**

Zespół Orzekający Komisji Etyki Reklamy, działającej przy Związku Stowarzyszeń Rada Reklamy, w składzie:

- **Sławomir Skowerski - przewodniczący**
- **Kamil Bolek – członek**
- **Olaf Krynicki – członek**

na posiedzeniu w dniu 22 lutego 2023 roku, po rozpatrzeniu skargi o sygnaturze akt KER/113/22, złożonej na podstawie pkt. 12 Regulaminu Rozpatrywania Skarg przez konsumenta (dane w aktach sprawy) przeciwko Everest Finance S.A. z siedzibą w Poznaniu, w sprawie dotyczącej reklamy pożyczki „Bocian”,

postanawia

skargę uwzględnić.

Uzasadnienie

W skardze skierowanej do Komisji Etyki Reklamy (dalej: „KER”) konsument (dalej: „Skarżący”) wskazał, że Everest Finance S.A. z siedzibą w Poznaniu (dalej: „Skarżona”) stosowała reklamę pożyczki, emitowaną w telewizji. W skarżonym przekazie Skarżona posługuje się m.in. sformułowaniami: „Bo to polska firma” oraz „Nie pożyczają się od obcych”. W ocenie Skarżącego reklama narusza zasady etyki poprzez dyskryminację na tle narodowościowym.

Zgodnie ze stanowiskiem Skarżącego:

Jestem Polakiem nie mniej razi mnie gdy ktoś manifestuje jednorodność narodowa. Czy oznacza to że jedynie POLSKIE RZECZY SA NAJLEPSZE ?

Mam rozumieć że w takim układzie tankowanie na Shell jest złe lub pożyczka w innej firmie pożyczkowej też urąga mojej osobie ?

Przykre jest to że przy POLSKOSCI jednocześnie porównuje się "obcych" jako coś gorszego i złego... Wg mnie to jest to obraźliwe nie tylko ze względu na fakt iż TYLKO CO POLSKIE JEST DOBRE ale traci tu lekko nacjonalizmem. Może jestem przeczulony ale niestety w żadnej innej reklamie mnie to tak nie drażni jak w tej porównanie POLSKIE OBCE!

Reklama obraza osoby mające podejście do świata iż wszyscy jesteśmy równi. Można promować POLSKOSC nie dając do zrozumienia że INNE JEST ZLE.

[pisownia oryginalna]

Przekaz został zakwalifikowany jako potencjalnie naruszający zasady etyki reklamy w zakresie wskazanym w art. 2 ust. 1 i art. 4 Kodeksu Etyki Reklamy:

Art. 2

1. Działania objęte postanowieniami Kodeksu będą wykonywane z należytą starannością, zgodnie z dobrymi obyczajami, prowadzone w poczuciu odpowiedzialności społecznej oraz zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji.

Art. 4

Reklamy nie mogą zawierać treści dyskryminujących, w szczególności ze względu na rasę, przekonania religijne, płeć lub narodowość.

Skarżona, w odpowiedzi na zawiadomienie Związku Stowarzyszeń Rada Reklamy, przedstawiła stanowisko w sprawie pismem z dnia 10 listopada 2022 r. i wyraziła wolę uczestnictwa w postępowaniu przed KER.

Skarżona wskazała, że komunikat związany z niepożyczaniem od obcych jest wprost skorelowany z popularną akcją medialną: „Nie daj się nabrać. Sprawdź zanim podpiszesz.”. Akcja ta była współtworzona między innymi przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wyrażono w niej cztery zasady bezpiecznego zaciągania pożyczki, z których pierwsza brzmiała: „Sprawdź wiarygodność firmy.”.

Zwrot „nie pożyczaj się od obcych” nie odnosi się do „obcego” w znaczeniu innego państwa, ale do „nieznanego”, „niewiarygodnego”. Stwierdzenie zaś „bo to polska firma” nie odnosi się do relacji polska – zagranica, ale raczej jej komunikat to: polska - znana, bliska klientom. Brak jest wątków

porównawczych i jakiegokolwiek wskazania, że element obcy narodowo jest w jakiś sposób gorszy. Zamierzeniem i sednem przekazu jest zwrócenie uwagi na znajomość w Polsce marki Bocian Pożyczki jako podmiotu rozpoznawalnego, wiarygodnego, możliwego do zweryfikowania w krajowych instytucjach nadzoru nad rynkiem.

Na posiedzeniu w dniu 22 lutego 2023 roku obecni przedstawiciele Skarżonej poparli dotychczas przedstawione stanowisko.

Zespół Orzekający zważył, co następuje.

W ocenie Zespołu Orzekającego, skarżona reklama narusza zasady etyki wyrażone w Kodeksie Etyki Reklamy.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na kwestie wypowiedziane przez aktorów w przedmiotowym spocie: „Dlaczego pożyczam w Bocianie? Bo to polska firma”. A następnie: „Nie pożyczasz się od obcych” oraz wypowiedź lektora: „Najlepsze pożyczanie tylko w polskim Bocianie”. W ocenie Zespołu Orzekającego, zestawienie powyższych wypowiedzianych kwestii powoduje, że określenie „obcy” rozumiane jest jako „nie polski” lub „gorszy”. Zdaniem Zespołu Orzekającego przekaz ten nie jest odczytywany przez przeciętnego konsumenta, jakoby „obcy” oznaczał – tak jak chciałaby Skarżona - „nieznanego” czy też „niewiarygodnego”.

Także warstwa wizualna reklamy, jaką stanowi wiejski krajobraz w zestawieniu z nazwą marki (Bocian Pożyczki) dodatkowo nasuwa skojarzenia z Polską, co wzmacnia ww. przekaz werbalny.

Nie przekonuje argumentacja Skarżonej, że wydźwięk reklamy jest jedynie skorelowany z akcją medialną „Nie daj się nabrać. Sprawdź zanim podpiszesz.” W istocie, jedną z promowanych zasad w toku ww. akcji było uczulenie konsumentów na sprawdzenie wiarygodności firmy. Niemniej, skarżona reklama w żadnym miejscu nie odwołuje się do wskazanej akcji. Nadto, zdaniem Zespołu Orzekającego, w odbiorze kwestionowanej reklamy na pierwszy plan wysuwa się niefortunne zestawienie określenia „obcy” jako przeciwstawnego do „polski”. Efekt taki ma miejsce z uwagi na zastosowanie opisanej wyżej narracji słownej i wizualnej reklamy.

Z tych samych przyczyn nie jest również przekonujące twierdzenie, jakoby Skarżona była „bliska” ludziom z uwagi na unikatowy na rynku sposób prowadzenia działalności opartej w znacznej mierze na pracy konsultantów terenowych, co ma sprawiać, że Skarżona ma mieć bliższy kontakt z klientami, niż gdyby nie korzystała z takich pracowników.

Zdaniem Zespołu Orzekającego naganne jest stosowanie przekazów reklamowych opartych na budowaniu podziałów, w szczególności w dobie aktualnej sytuacji geopolitycznej. Tym samym należy orzec, że kampania prowadzona była z uchybieniem należytej staranności, niezgodnie z dobrymi obyczajami, w braku poczucia odpowiedzialności społecznej i zawiera treści dyskryminujące ze względu na narodowość. Mając to na uwadze, w ocenie Zespołu Orzekającego, doszło do obrazy art. 2 ust. 1 i 4 Kodeksu Etyki Reklamy.

Mając na względzie powyższe, Zespół Orzekający, na podstawie art. 49 pkt 3 Regulaminu Rozpatrywania Skarg, postanowił skargę uwzględnić.

Zdania odrębne

Brak

Zgodnie z pkt. 59 Regulaminu Rozpatrywania Skarg, Strony mogą odwoływać się od Uchwały Zespołu Orzekającego w terminie dziesięciu dni roboczych od doręczenia Uchwały. Podstawę odwołania mogą stanowić wyłącznie nowe fakty i dowody, nieznanne Zespołowi Orzekającemu w dacie podjęcia Uchwały, od której Strona wnosi odwołanie.